

Klub Przyrodników

ul. 1 Maja 22, 66-200-Świebodzin
Konto: BZ WBK SA o/Świebodzin nr 28 1090 1593 0000 0001 0243 0645
tel./fax 068 3828236, e-mail: kp@kp.org.pl, <http://www.kp.org.pl>

Świebodzin, 23 października 2010

**Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
w Poznaniu**

oraz

**Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
w Poznaniu**

Dotyczy: plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH300012 Rogalińska Dolina Warty

W nawiązaniu do drugiego spotkania w sprawie planu zadań ochronnych rozważanego obszaru Natura 2000, przekazujemy następujące uwagi i wnioski:

1. Podtrzymujemy i przypominamy nasze uwagi i wnioski wniesione pismem z 3 września b.r. (po pierwszym spotkaniu).
2. Przedstawione na spotkaniu oceny stanu ochrony niektórych siedlisk i gatunków nie są zgodne z ocenami dokonanymi w ramach monitoringu tych samych siedlisk i gatunków w Rogalińskiego Dolinie Warty, prowadzonego przez różnych specjalistów w 2010 r. i 2009 r. w ramach projektu GIOS & IOP. Różnice mają charakter systematyczny: z reguły Wykonawca PZO ocenia stan siedlisk i gatunków bardziej optymistycznie, niż eksperci. Należy przy tym zaznaczyć że w ramach projektu GIOS & IOP ocen dokonywali różni eksperci. Sugeruje to, że Wykonawca PZO systematycznie nie docenia zagrożeń dla poszczególnych gatunków i siedlisk. Na przykład:
  - a) W sezonie 2010 r. był wykonany monitoring siedliska 91F0 w tym obszarze. Stwierdzono w szczególności stan zły (U2) w zakresie wskaźników dotyczących martwego drewna w ekosystemach leśnych oraz martwego drewna grubowymiarowego. Stan siedliska w obszarze został oceniony na U1-U1-U1 = U1, a więc mniej optymistycznie, niż wykonawca PZO przedstawiał na spotkaniu.
  - b) W sezonie 2009 r. był wykonany monitoring siedliska 3150 w tym obszarze. Stwierdzono w szczególności stan niezadowolający w zakresie struktury i funkcji, a tym samym ogólną ocenę U1 - więc mniej optymistycznie, niż wykonawca PZO przedstawiał na spotkaniu.
  - c) W sezonie 2009 r. był wykonany monitoring siedliska 6440 w tym obszarze. Stwierdzono w szczególności stan niezadowolający w zakresie struktury i funkcji, a tym samym ogólną ocenę U1. Stwierdzono w szczególności stan niezadowolający w zakresie struktury i funkcji, a tym samym ogólną ocenę U1 - więc mniej optymistycznie, niż wykonawca PZO przedstawiał na spotkaniu.
  - d) W sezonie 2006 był wykonany monitoring stanu ochrony pachnicy dębowej w tym obszarze. Stwierdzono w szczególności stan niezadowolający w zakresie siedliska gatunku, a tym samym ogólną ocenę U1 - więc mniej optymistycznie, niż wykonawca PZO przedstawiał na spotkaniu.

- e) W sezonie 2010 był wykonany monitoring stanu kozioroga dobosza w tym obszarze (wyników nie wprowadzono jeszcze do bazy).

Wnioskujemy o weryfikację wniosków co do aktualnego stanu siedlisk i gatunków, przez uwzględnienie ocen eksperckich z bazy GIOŚ & IOP.

Równocześnie przypominamy, że dane z bazy GIOŚ & IOP są obligatoryjnym źródłem informacji, które musi być wykorzystane w planie zadań ochronnych. Jak dotąd, wykonawca nie sięgnął do tego źródła.

Wnioskujemy, by w przypadkach pojawiających się rozbieżności jak wyżej, do dyskusji na temat odpowiednich gatunków i siedlisk wrócić na kolejnym spotkaniu.

3. Przypominamy, że Wykonawca powinien wyjaśnić status gatunków i siedlisk nie wymienionych w SDF (lub wymienionych z oceną „D” – np. jelonek rogacz), a podanych w „programie lokalnej współpracy” jako występujące w obszarze. W razie potwierdzenia znaczącego występowania, gatunki te muszą być uznane za przedmioty ochrony. Zwracamy uwagę, że art. 6(1) dyrektywy siedliskowej wymaga podjęcia odpowiednich środków dla ochrony siedlisk i gatunków naturalnych (z załączników I i II dyrektywy siedliskowej), „występujących w obszarze” – czyli także tych pominiętych w SDF (choć przyjmuje się, że w planowaniu ochrony można pominąć gatunki i siedliska o zupełnie nieznaczących zasobach). Oznacza to, że przedmiotem planu zadań ochronnych powinny być także gatunki i siedliska o których mowa wyżej - omyłkowo pominięte w dotychczasowym SDF obszaru.

Jak na razie, Wykonawca nie ustosunkował się do tego tematu w pełni.

4. Przedstawione obserwacje (w tym dobry stan siedlisk po powodzi 2010 r.) potwierdzają, że kluczowe dla ochrony obszaru będzie zagwarantowanie okresowych zalewów wodami Warty. Plan zadań ochronnych powinien określić, jaki reżim wylewów jest potrzebny, by doprowadzić lasy łęgowe do właściwego stanu ochrony – określając w ten sposób „zapotrzebowanie obszaru Natura 2000 na warunki wodne”, skierowane do zarządzającego rzeką Wartą. Zrealizowanie takiego „zapotrzebowania” stanie się celem wodnośrodowiskowym o którym mowa w art. 4(1c) Ramowej Dyrektywy Wodnej UE.

W szczególności, być może „przepłukiwanie” wodami powodziowymi okazałoby się właściwym sposobem ochrony starorzeczy?

5. Wobec przedstawionego problemu płatności rolnośrodowiskowych za tereny wypasane pod Dębami Rogalińskimi, przeanalizujemy głębiej zaistniałą sytuację. Jednak zwracamy uwagę że w zakresie, w jakim jest to działanie niepłatne ze środków PROW, może ono być finansowane w trybie art. 36 ust 3 ustawy o ochronie przyrody (do tego byłoby celowe zapisanie go w PZO).
6. Przedstawiony obraz rozmieszczenia pachnicy i kozioroga wykazuje dwa skupienia: w Dębach Rogalińskich i w rezerwacie Krajkowo. Prosimy o odniesienie się do następujących zagadnień:
- a) Sprawdzenie, czy jest to rzeczywiście kompletny obraz rozmieszczenia, czy też wynik pogłębionego przeszukania akurat tych obszarów, od dawna znanych jako szczególnie korzystne dla w/w gatunków,
  - b) Rozważenie, czy długofalowym celem ochrony nie powinno być stworzenie „ciągłości” populacji w/w ksylobiontów w całym obszarze Natura 2000 (wymagałoby zapewne dosadzeń drzew które w przyszłości potencjalnie staną się siedliskami tych gatunków, a także bardzo konsekwentnej ochrony drzew do potencjalnego niedługiego zasiedlenia (starych, grubych, nadpróchniałych).

Równocześnie zwracamy uwagę, że w opinii p. dr Bujalskiego, wykonującego monitoring dla GIOŚ, stan siedliska tych gatunków wcale nie jest zadowalający, jak Wykonawca PZO prezentował na spotkaniu.

7. Relacja pomiędzy planem zadań ochronnych Natura 2000 a planem urządzenia lasu jest następująca: Plan zadań ochronnych może i powinien wykraczać ponad to, co jest zawarte w poddanym strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko planie urządzenia lasu. Relacja między tymi dokumentami jest następująca:

- poddany ocenie i następnie zatwierdzony plan urządzenia lasu gwarantuje, że prowadzona zgodnie z nim gospodarka **nie pogorszy** stanu obszaru,
  - plan zadań ochronnych powinien stanowić krok w kierunku doprowadzenia obszaru do stanu przyrodniczo optymalnego, uwzględniający również potrzeby prowadzonej w nim gospodarki – powinien więc zakładać **polepszenie** stanu obszaru (doprowadzanie do właściwego stanu ochrony).
8. Wobec problemu wierzby energetycznej: wnosimy o zapisanie jako działania w PZO „*prowadzenie na użytkach zielonych gospodarki kośno-pastwiskowej, z wykluczeniem przekształcania na plantacje wierzby energetycznej oraz na grunty orne*”. Wprawdzie w stosunku do prywatnego rolnika zapis taki nie stworzy zakazu, ale zgodnie z zasadą cross-compliance spowoduje, że plantacje wierzbowe i grunty orne stworzone wbrew tej zasadzie nie będą kwalifikować się do płatności bezpośrednich ani do żadnych innych płatności.

W przypadku łąk trzęślicowych i łąk selernicowych, w podobny sposób należy wprowadzić zapisy ograniczające termin oraz wysokość koszenia.

Równocześnie przypominamy, że gospodarka rolna nie jest wyłączona pod art. 33 ustawy o ochronie przyrody, a także podlega przepisom o zapobieganiu i naprawie szkód w środowisku. W przypadku zaorania przez rolnika „łąki naturowej” lub zasadzenia jej wierzwą w sposób znacząco niszczący „naturowej” siedlisko przyrodnicze, RDOŚ ma obowiązek zastosować art. 37 ustawy o ochronie przyrody oraz wszcząć postępowanie szkodowe.

z poważaniem